

T. Ágoston László

A HECSEDLI MEG A POSTÁS

– Hecsedli. Várjuk a postást – mondta Bányai, az író, és letette a kagylót. Régi, jól bevált, mondhatni egyezményes szövegük volt ez Zsengellérrel, a költővel arra az esetre, amikor már mindent megbeszéltek, ami eszükbe jutott, s valamelyikük úgy gondolta, ideje lenne befejezni a trécelést, mert az alsóneműjük is rámege a telefonszámlára. A hecsedli azt jelentette, hogy az író jobb híján – no meg pénz híján is – csipkebogyót gyűjtött őszönként teának, hogy azzal is teljen az idő, amíg eszébe jut valami olyan épkézláb történet, amelyet el lehet adni valamelyik irodalmi folyóiratnak. Tulajdonképpen afféle unaloműző időtöltésnek szánta ezt az elfoglaltságot, amikor nyugdíjba került. Úgy gondolta, hogy a keze és az agya egyszerűen dolgozhat, miközben a szekrény tetején a tálcákban szárad a vitaminbomba. Igen, így mondták a rádióban, hogy vitaminbomba, mert állítólag nagyobb a C-vitamintartalma, mint a citromnak.

Amikor kiszaladt a tolla alól egy-egy novella, elküldte valamelyik folyóiratnak, amelyikről úgy gondolta, szívesen közölné a régről ismert szerkesztő vagy rovatvezető. Az évek múlásával egyre kevesebb lett a régi ismerős és egyre több a válasz nélkül hagyott levél. Olyan is akadt az újdonsült lapigazgatók, főszerkesztők között, aki azt írta, hogy szívesen közölné a vélhetően ifjú tehetség szárnypróbálgató, de mindenképpen figyelemre méltó művét, de legalább néhány sorban írja meg, ki ő és mivel foglalkozik. Amikor elküldte az életrajzát, s azt is megírta, melyik irodalmi lexikonban tanulmányozhatja a munkásságát, kiderült, hogy több évre való iromány fekszik a szerkesztő úr asztalán, s különben se futja honoráriumra a lapnak.

– Hecsedli – dünnyögte maga elé kesernyésen az író. Aztán vette a nejlonszatyrot meg a bőrtényerű vászonkesztyűt, és elindult az erdő szélére csipkebogyót gyűjteni. Másnap elővette a maga barkácsolta szivarvágóra emlékeztető célszerszámát. Levágta a piros bogó két végét, kettészelte, kikaparta a magját, aztán fölrakta a szekrény tetejére a szárítóba. A felesége meg naponta nézegette, elég száraz-e már, össze lehet-e borogatni a kiselejtezett párnahuzatba, nehogy beleessen a muslinca.

– Ennek az embernek olyan furcsa ötletei vannak néha... – mondogatta az asszony. – Ahelyett, hogy olvasgatna, rendezgetné a régi írásait, mint a többi normális nyugdíjas, nekiáll hecsedlizni. Mi a fenének ez a rengeteg hecsedli? Ha egész évben csak ezt főzzük teának, akkor is sok. Nem ennyi, hanem a fele is. Rendben van, karácsonyra elosztogattunk egy csomót a gyerekeknek meg a rokonoknak. Egyik évben még a piac sarkára is kiállt árulni, míg a rendőrök el nem zavarták. Hát hiányzik ez neki, hogy vénségére a rendőrök zavarásszák a piactér körül?

Egyik nap talált az erdei tisztáson egy hatalmas rózsabokrot olyan nagy és égőpirosra érett csipkeboggyóval, mint egy jól fejlett makk. Felhúzta a bőrtényerű vászonkesztyűjét, és elkezdte kopasztani a bokrot. Lelki szemei előtt már látta a kibelezett, vastag húsú gyümölcsöt. A tálcán úgy sorakoztak egymás mellett a formás szemek, mint valami rubint hadsereg. Hallotta az indulójukat is, melynek ütemére egyszerre léptek. Léptek. Igen, már majdnem félig volt a reklámszatyor, amikor léptek zaja meg az ágak surrogása hallatszott az ösvény felől. Aztán előbukkant a léptek gazdája is. Kissé ápolatlan külsejű, rég nyírt hajú és szakállú, időtlen arcú férfi. Egyik kezében ruhafélével tömött szatyor, a másikban jól megtermett husáng.

– Hé! – kurjantott az íróra. – Aztán nehogymá' elvidd a madaraim kajáját! Hallod? Húzz el a sunyiba a bokromtul, mert fültövön váglak!

– Jó napot! – válaszolt Bányai, s úgy tett, mintha nem is félne az erdei embertől, pedig még a bokor ágát fogó keze is megremegett, amikor meglátta. Pillanatok alatt fölmérte a helyzetét és az esélyeit. Az előző siralmas volt ezzel a láthatóan mindenre elszánt vademberrel szemben, a második meg ebből eredően szinte a nullával egyenlő. No, igen – gondolta –, de vert helyzetből legszebb a győzelem. Ha szóra bírhatná, és megírhatná a történetét... Elengedte a bokor ágát, s kissé hátrább lépett.

– A szatyor marad – mondta a másik parancsolóan, és koppantott egyet a bot végével.

– Maga is gyűjti a hecsedlit?

– Gyűjti a fene. Nem veszik át a gyógynövényesek. Nem tudtad, haver?

– Én csak úgy magunknak, a családnak télire, teának...

– Csak úgy... áhá, aztán pont az én bokromrul...

– Már megbocsásson, de mi az, hogy a maga bokra? Ez itt emberemlékezet óta városi erdő volt...

– Az vót, de most már nem az. Eladták. Ezt se tudtad, haver? Hú, de buta ember vagy te, haver. Mit szoksz csinálni, amikor nem a hecsedlit lopod?

– Író vagyok – húzta ki magát Bányai. – És maga?

– Én e? Fogadjunk, hogy nem tudod kitalálni! Nem hát, ne is, törd a fejed, inkább megmondom. Itt lakok az erdőben. A tulaj megengedte. Én voltam itt előbb. Már több mint tíz éve itt lakunk a haverokkal. Azóta, hogy... – Megkeményedett az arca, újra koppanzott egyet a botjával. – Semmi közöd hozzá! Elég az, hogy én voltam itt előbb, aztán megegyeztünk, hogy az övé az erdő, én meg itt lakok. Aztán azt engedek ide, akit én akarok. Téged nem akarok. Tiszta, haver? Menj a sunyiba írni! Mit szoksz irkálni, újságot meg ilyeneket?

– Azt is, meg könyvet, novellát...

– Sok dohányt adnak érte?

– Azt éppen nem mondhatnám...

– Akkor meg mi a francnak firkálsz? Az a hobbid? Meg a hecsedli mi? Egyiket se veszi meg senki. Láttam én rögtön, hogy nem vagy százas... Tudod, én még csak levelet írtam, amikor udvaroltam az asszonynak... na de hallod, a hecsedli csak könnyebb...

– Az, könnyebb...

– No, lásd, kivel van dolgod – gondolkodott el az erdei ember.

– Fogd a szatyrodát, aztán húzz el a sunyiba írni! Nem neked való az erdő, haver... Túl sok itt a fa, papírt meg csak akkor használunk, ha alá kell gyűjtani.

– De hamar megjöttél– fogadta otthon az asszony. – Tán lepapasztották a bokrokat a kóbor apácák?

– Azok éppen nem – tette le a szatyrárt Bányai –, csak eladták a talpunk alól a városi erdőt.

Másnap délben csörgött a telefon, Zsengellér hívta, a költő. Egykor kollégák voltak, ő is újságot szerkesztett, és szelíd hangú lírai költeményeit diákok szavalták a művelődési házak pódiumain. A nők, az istenadta nők meg arról álmodoztak, hogy nekik, csak nekik írja szerelemtől mámoros szonettjeit. Ez a sármos, észveszejtően jóképű, szellemes és bohó ifjú poéta... Mind őt akarták, egyedül csak őt. Zsengellér is csak őket akarta, valamennyit. Aztán rájött, hogy akarat ide vagy oda, mégse lehet valamennyi az övé, de képtelen volt eldönteni, hogy hát akkor melyik a sok közül. Addig-addig halogatta a végső szó kimondását, míg egy nap azt látta a tükörben, hogy ott,

annak a pasasnak a szeme sarkában szarkalábak tanyáznak, a hajdan dús fekete hajában meg oda nem illő ezüstös szálak csillognak. Nem esett kétségbe. Uborkaszeteleket rakott a szeme alá, és egyenként kigyomláta a tolakodó hajszalakat. Csak akkor lepődött meg egy kissé, amikor úgy érezte, hogy a költeményei egyre tökéletesebbek, mégse őt akarja már minden nő. Sőt a szerkesztő asszonyok se borították föl a laptervet, hogy az ő verseit közöljék. Elmaradtak a kiemelt honoráriumok is. Megsértődött, és elhatározta, hogy ha ők így, akkor majd ő is úgy. Sőt az is lehet, hogy már nem is akarja őket annyira. És főleg nem mindegyiket... No, hát végül is így maradt egyedül. Aztán kiderült, hogy a lapszerkesztéshez lojalitás kell, nem költői tehetség, és a rokon kislány is át tudja vinni a nyomdába a kéziratokat. Zsengellér még csak ötvenéves volt, nem érett meg a nyugdíjra. Szabadúszó lett... Csak éppen az úszás nem ment neki.

Nem értette, hogy is van ez. Ő ugyanaz a ragyogó tehetségű, jó tollú költő, szerkesztő, aki tíz vagy húsz év előtt volt. Ehhez nem férhet kétség. Igaz, a pénzügyekhez soha nem értett, de volt egy biztos keresete, s amire nagyon kellett, mindig telt belőle. Most meg mindenki vele packázik. Megkötik vele a szerződést egy-egy írásra, szerkesztésre, mire elkészül, kiderül, hogy nem is az kéne, vagy éppen elfogyott a pénzük. A folyóiratok meg ha közlik is a verseit, a szerződés mellé rögtön küldik a lemondó nyilatkozatot, mely szerint a fenti honoráriumával a lap fennmaradását kívánja támogatni. Egyszer felháborodottan felhívta a szerkesztőt, mondván, hogy őt se támogatja se a pék, se a hentes. Nem is jelentek meg többé a versei abban a folyóiratban.

Az idő tájt lett egyezményes szófordulattá a „várjuk a postást”. A zöldegyenruhás, nagytáskás postást, aki megbízólevelet, netán jól fizető szerződést hoz a táskájában. Sőt végsősoron még az is előfordulhat, hogy a pénzes postás csönget be és leszámolja a villanyszámlára valót...

– Te, Józsikám – mondta a köszöntő szavak után –, a Peti említette tegnap, hogy látott valami amatőr verspályázati kiírást. Húsz-ezer az első díj. Megnéznéd nekem az interneten? Délután kikapcsolták a telefonomat, mert nem érkezett be a dohány. Nem hát, mert már tegnapelőtt meg kellett volna hoznia a postásnak a honort, de még ma se járt felénk. Nem is tudom, négy vagy öt szerkesztőség tartozik nekem, miközben kikapcsolják a telefont, így aztán internet-vonalam sincs...

– Most honnét beszélsz, Ferikém?

– Ja, persze, még ezt se mondtam... Beugrottam a Jancsiékhoz, innét hívlak. Különb en az este feljött hozzám a közös képviselő, hogy fizessem ki legalább a háromhavi közös költséget, mert különben beperelnek. Holnap meg jön a gázszámlás csaj...

– Tudod, hogy szívesen segítenék, Ferikém, de hát az én nyugdíjam is...

– Ugyan, ne is említsd! Nem panaszként mondom... Különb en sincs semmi vész. Ha megnyerem a húszast a pályázaton, meg a hetilap megadja a cikkeimért a másik huszonötöt, a könyvkiadó a szerkesztésért az ötvenest...

– A végén még kiderül, hogy milliomos leszel...

– Nem állunk rosszul, Józsikám... Tudod, hajtok, mint a güzü, csak ez a fránya postás...

– Az. Mindig csak a postás, meg a hecsedli. Képzeld, eladták a városi erdőt, pedig van benne egy olyan csodálatosan szép csipkebokor akkora hecsedlikkel...

– Ez aljasság. Csak úgy, ukmukfukk eladták? – Aztán némi csend után visszatért a saját gondjaihoz. – Mit gondolsz, ha írnék egy elégiát a rózsabokorról, vagy egy tőkös szonettet Hecsedli címmel, meg lehetne vele nyerni azt a pályázatot? Különb en ma már írtam egy verset. Az a címe, hogy A szeme. Tudod, a villamoson láttam meg. Ott állt a kapaszkodónál... Te Józsi! Annak a nőnek olyan gyönyörű szeme volt, és ahogy ott állt mellettem, és összekocant a vállunk...

– Megszólítottad?

– Nem, nem volt rá idő. Leszállt. Viszont akkor már megvolt az első két sor. Ha lesz internetem, majd átküldöm.

– Jó, küldd! Egyéb újság?

– Nincs semmi lényeges. Kissé döcög, de megy a szeker.

– Hát akkor... Hecsedli, és várjuk a postást.

– Igen, Józsikám, a gyönyörű, hecsedliszemű postást.

Életünk, 2009/11–12.

(T. Ágoston László 1942-ben született Tasson. Prózát ír.)